

348830 - ئاتا-ئانىسىنى قاقشاتقانلىقى سەۋەبىدىن ئاتا-ئانىسىنىڭ بەد دۇئاسى بىلەن ئېزىپ كەتكەن كىشىنىڭ توغرا يول تېپىشى مۇمكىن بولامدۇ؟

سۇئال

ئاتا-ئانىنىڭ پەرزەنتىگە قىلغان بەد دۇئاسىنى قايتۇيۇبتەلەيمىزمۇ؟ بەش ۋاقىتنى نامازنى مەسچىتتە جامائەت بىلەن ئادا قىلىدىغان، قۇرئان تىلاۋەت قىلىپ تۇرىدىغان بىر يىگىت ئاتا-ئانىسىنى نارازى قىلىپ قويۇپتۇ، شۇنىڭ بىلەن ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا ئاللاھنىڭ لەنتى بولسۇن دەپ بەد دۇئا قىلىپتۇ، شۇنىڭدىن كېيىن بۇ ياش نامازمۇ ئوقۇمايدىغان، ئاللاھنى زىكر قىلىشىنىمۇ ياقىتۇرمايدىغان بولۇپ كېتىپتۇ، ئاتا-ئانىسى بۇنىڭدىن خاپا بولۇپ، ئۇ بالىغا ئىككىنچى، ئۈچىنچى، تۆتىنچى ھەتتا بەشىنچى قېتىم بەد دۇئا قىلىپتۇ، دادىسى بەد دۇئا قىلىشنى مەقسەت قىلمايدىكەن، لېكىن بەك ئاچچىقى كەلگەنلىكى ئۈچۈن شۇنداق قىلىدىكەن، بۇنداق دۇئا قىلىش ئۇ كىشىگە ئادەت بولۇپ قاپتۇ، قايسى تۈردىكى ياخشى ئەمەللەرنى قىلىش ئارقىلىق بۇ دۇئانى قايتۇرۇشقا قانداق بولالايمىز؟، بىلىشىمىزچە ئۇ بەك ياخشى بالا ئىدى، ئەپسۇس ھازىر ئۇنىڭدىن ھېچ پايدا يوق، ئۇنىڭ كاپىر بولۇپ كېتىشىدىن ئەنسىرەيمىز، چۈنكى ئۇنىڭدا ھازىر ئىسلامدىن دەپ قارىلىدىغان ھېچ نەرسە قالمىدى؟. بۇ ھەقتە مەسلىھەت بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيەلەر ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلىرىغا ۋە قىيامەتكىچە توغرا يولدا ئۇلارغا ئەگەشكەنلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت-سالاملىرى بولسۇن.

ئىنسان ھاياتلا بولىدىكەن، قۇياش غەربىتىن چىققۇنچە **قەدەر تەۋبىنىڭ ئېشىكى ئوچۇقتۇر**. ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «كىمكى قۇياش مەغربىتىن چىقىشتىن ئىلگىرى تەۋبە قىلىدىكەن، ئاللاھ تائالا ئۇ كىشىنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلىدۇ». [مۇسلىم رىۋايىتى 2703-ھەدىس].

ئىبنى ئۇمەر رەزىيەللاھۇئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ھەقىقەتەن ئاللاھ بەندىسىنىڭ تەۋبىسىنى ئۇ كىشى سەكراتقا چۈشۈپ قالمىغان بولسىلا قوبۇل قىلىدۇ». [ترمىزى رىۋايىتى 3537-ھەدىس. بۇ ھەدىسنى "ھەسەن، غەرىب" دېگەن].

ئاللاھ تائالا بارلىق خاتالىقلاردىن قىلىنغان تەۋبىنى قوبۇل قىلىدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ** تەرجىمىسى: «ئى مۇھەممەد! مېنىڭ

تېلىمىدىن ئېيتقىنىكى، «گۇناھلارنى قىلىۋېرىپ) ئۆزلىرىگە جىنايەت قىلغان بەندىلىرىم! ئاللاھنىڭ رەھىمىتىدىن ئۈمىدسىزلەنمەڭلار. ئاللاھ ھەقىقەتەن (خالغان ئادەمنىڭ) جىمى گۇناھلىرىنى مەغپىرەت قىلىدۇ، شۇبھىسىزكى، ئاللاھ ناھايىتى مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر، ناھايىتى مېھرىباندۇر.» [سۈرى زۇمەر 53-ئايەت].

ئەبۇ مۇسا ئەشئەرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ھەقىقەتەن ئاللاھ تائالا قۇياش مەغرىبتىن چىققانغا قەدەر كۈندۈزدە خاتالىق سادىر قىلغۇچىلارنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلىش ئۈچۈن كېچىسى ۋە كېچىدە خاتالىق سادىر قىلغۇچىلارنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلىش ئۈچۈن كۈندۈزى قولىنى يايىدۇ.» [مۇسلىم رىۋايىتى 2759-ھەدىس].

شۇنىڭ ئۈچۈن ئىنساننىڭ تەۋبىدىن ئۈمىدسىزلىنىپ، ئائۇمىد بولۇشى توغرا بولمايدۇ. ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **إِنَّهُ لَا يَيْئَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ** تەرجىمىسى: «ئى ئوغۇللىرىم! بېرىڭلار، يۇسۇفنى ۋە ئۇنىڭ ئۇكىسىنى ئىزدەڭلار، ئاللاھنىڭ رەھىمىتىدىن ئائۇمىد بولماڭلار، شۇبھىسىزكى، پەقەت كاپىر قەۋملا ئاللاھنىڭ رەھىمىتىدىن ئۈمىدسىزلىنىدۇ» [سۈرە يۇسۇپ 87-ئايەت].

ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ** تەرجىمىسى: «ئىبراھىم: پەرۋەردىگارىڭنىڭ رەھىمىتىدىن گۇمراھلار دىن باشقا كىممۇ ئائۇمىد بولار؟ دېدى» [سۈرى ھىجر 56-ئايەت].

ئاللاھنىڭ رەھىمىتىدىن ئۈمىتسىزلىنىش چوڭ گۇناھتۇر. پۇزالەتە ئىبنى ئۇبەيد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ئۈچ تۈرلۈك كىشىنىڭ ئەھۋالىنى سورىما (ئۇلارنىڭ ئەھۋالى بەك خەتەرلىك)، بىرى ئاللاھنىڭ كاتتىلىق ۋە ئىززەتتىن ئىبارەت ئىككى سۈپىتىنى تارتىۋېلىشقا ئۇرۇندى، يەنە بىرى ئاللاھنىڭ بۇيرىقىدا شەكلەندى، ئاخىرقى بىرى بولسا ئاللاھنىڭ رەھىمىتىدىن ئۈمىدىنى ئۈزدى». [ئىمام ئەھمەد رىۋايىتى 39-توم 368-بەت، مۇسئەدنى تەتقىق قىلغۇچىلار بۇ ھەدىسنى سەھىھ دېگەن، شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھ بۇ ھەدىسنى "سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمى" 2-توم 81-بەتتە كەلتۈرگەن].

ئىبنى مەسئۇد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: "چوڭ گۇناھلارنىڭ ئەڭ چوڭى: ئاللاھقا شېرىك كەلتۈرۈش، ئاللاھنىڭ ئازابىدىن خاتىرجەم بولۇش، ئاللاھنىڭ رەھىمىتىدىن ئۈمىدىنى ئۈزۈش ۋە ئاللاھنىڭ مەھىمىتىدىن ئۈمىتسىزلىنىش". تەبرانى "ئەل مۇجەم كەبىر" 9-توم 79-بەتتە بايان قىلغان، شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھ سەھىھ دەپ "سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمى" 5-توم 79-بەتتە كەلتۈرگەن.

شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەرنىڭ بۇ ياشنى ئاللاھقا تەۋبە قىلىشقا دەۋەت قىلىشىڭلار، ئۇنىڭغا ئىخلاس بىلەن نەسىپەت قىلىشىڭلار ۋە ئۇنىڭ ئۈچۈن ياخشىلىق تىلەپ دۇئا قىلىشىڭلار كېرەك بولىدۇ.

ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ** تەرجىمىسى: «پەرۋەردىگارڭلار ئېيتىدۇ: «ماڭا دۇئا قىلىڭلار، مەن (دۇئاڭلارنى) قوبۇل قىلىمەن (تىلىڭنىڭلارنى بېرىمەن)، شۇبەھسىزكى، مېنىڭ ئىبادىتىمدىن چوڭچىلىق قىلىپ باش تارتىدىغانلار خار ھالدا جەھەننەمگە كىرىدۇ» [سۈرە غاپىر 60-ئايەت].

ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **وَأَسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا** تەرجىمىسى: «ئاللاھتىن ئۇنىڭ پەزىلىنى تىلەڭلار (ئاللاھ بېرىدۇ). ئاللاھ ھەقىقەتەن ھەممە نەرسىنى بىلگۈچىدۇر» [سۈرە نىسا 32-ئايەت].

ئاللاھ تائالا بىر بەندىگە قىلىنغان بەد دۇئا سەۋەبىدىن ئۇ كىشىنى بەختسىز دەپ پۈتۈۋېتىدۇ، ۋە يەنە ئۇنىڭ ئۈچۈن قىلىنغان دۇئانىڭ سەۋەبىدىن ئۇنىڭدىن بۇ بەختسىزلىكنى كۆتۈرۈۋېتىدۇ.

پەرزەنتلىرىگە بەد دۇئا قىلىش ۋە بۇنىڭدىن چەكلەنگەنلىك توغرىسىدا **90178** - نومۇرلۇق سوئاللارنىڭ جاۋابىغا قارالسۇن.

مۇشۇ ياشنىڭ ئەتراپىدىكى كىشىلەرگە مۇھىم بولغىنى: بۇ بالىنىڭ ھىدايەت يولىغا قايتىشى ئۈچۈن ئۇنىڭغا مېھرىبانلىق بىلەن دۇئا قىلىشى، ئۇنىڭغا ياخشى سۆز ۋە ۋەز-نەسىھەت سەۋەبلىرىنى قىلىشى، ئۇنىڭغا ياخشى ئىشتا ياردەم بېرىدىغان، ئەسلىتىدىغان، ئاللاھنىڭ ئايەتلىرىنى ئوقۇپ بېرىدىغان ۋە تەۋبە قىلىشقا رىغبەتلەندۈرىدىغان پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ھەدىسلىرىدىن ئوقۇپ بېرىدىغان سالىھ كىشىلەرنى ھەمراھ قىلىش كېرەك بولىدۇ.

ئۇ بالىنىڭ ئاتا-ئانىسىغىمۇ نەسىھەت قىلىش، بەد دۇئا قىلىشنىڭ خەتەرلىك ئىكەنلىكىدىن ئاگاھلاندۇرۇش، شەرئەتنىڭ مۇئىمىگە لەنەت ئېيتىپ دۇئا قىلىشتىن چەكلىگەنلىكىنى، مۇئىمىنىڭ باشقىلارغا لەنەت قىلىدىغان، تەنە قىلىدىغان بولمايدىغانلىقىنى، لەنەت ئېيتىشنىڭ مۇئىمىنى ئۆلتۈرگەنگە ئوخشاش بولىدىغان، بۇ توغرىدا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن سەھىھ ھەدىس بايان قىلىنغانلىقىنى بىلدۈرۈش كېرەك.

گەرچە مۇئىمىن خاتالاشقان بولسىمۇ ئۇنىڭغا لەنەت قىلىش چوڭ گۇناھتۇر، مۇئىمىنلاردىن خاتالاشقان مۇئەييەن كىشىگە لەنەت قىلىش توغرا بولمايدىغان تۇرسا، ئۆزىنىڭ پەرزەنتىگە لەنەت ئېيتىش قانداقمۇ توغرا بولسۇن!!!.

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.